

Ese de trei ori in septemana: Mercuri-a,
Vineri-a si Dominece-a, candu o cota intreaga, candu numai diumatate, adica dupa momentul impregiurilor.

Pretul de prenumeratune:

pentru Austria:	8 fl. v. a.
" diumatate de anu	4 " "
" patrariu	2 " "
pentru Romani-a si strainetate:	16 fl. v. a.
" diumatate de anu	8 " "
" patrariu	4 " "

Viena 2/14 dec. 1867.

Legile principali ale dualismului au trecut prin votare in senatulu imperiale, **fora a intimpină ceva opusetiune mare.** Numai Skene si Schindler radicara unu graiu slabutiu casă o dovăda mica că o data a esistat o partita politică a centraliștilor. Nemtii, cari au trecut la dualismu cu straitia si cu merinde cu totu, si-facu din trecere o virtute, inca ei se punu de catra padure pentru a batjocori pre cei ce in consecintia au remas centralisti. Astfelu Skene si Schindler capeta de la diaristică nemtișca o multime de critice. Si daca acestei diaristice i s'ar dice, pentru asemene portare, că este guvernamentală, dens'a s'ar senti vatemata, ar protestă, si-ar afirmă nedependint'a, ar pretinde că esprine numai opiniunea publica a nemtilor.

Si in adeveru, cu asemene afirmatiuni dens'a mai că n'ar desfigură adeveru. Sunt adeca organe guvernamentale nesubveniunate, prin urmare guvernamentale voluntarie. Si intr'acést'a potu afirmă cu dreptulu că esprimu opiniunea publica a nemtilor, pentru că acésta opiniune publica nemtișca are datina a se conformă sistemei de la guvernu, de a ceea sub absolutim elementulu niemtișca dadea mai multi oficii, sub centralismu érasí nemtii erau elit'a politica, a-sisdere acum sub dualismu, si cine scie daca eventualminte sub unu federalismu n'ar procede totu astfelu?

Caus'a acestei procedure este naturala. Nemtii adeca, casă alte popóra, judeca tóte din punctul de vedere alu natiunalitatei loru. Centralismulu ingrija de acésta natiunalitate, éra cu inauguraea dualismului numai monarhia in calitatea sa unitaria aduse sacrificie mari, nu inse elementulu nemtiescu.

— Proiectulu de o conferintia europeana in cau'a Romei nu mai are dreptulu a esiste dupa cunoscut'a dechiarare alui Rouher. Cu tóte acestea Franci'a inca nu l'a retrasu. Se dă cu socotela că ea ascépta se móra proiectulu intre sgomote, precum s'a nascutu. Dar lumea cunóisce si unufeliu deretrageri cu onóre, candu nu-i altmintre de scapatu. „Times“ tocmai pretinde ca daca Franci'a va trimite Angliei o invitatiune nouă la conferintia, Anglia se respuuda cu respingerea positiva. Acést'a se pote lesne intemplá judecandu dupa simpatia mare de care aspiratiunile natiunalitatei italiane se bucura in Anglia. Mai anevoia de credintu e scirea ce ni aduce „Köl. Z.“ că Anglia s'ar fi invoită dejá la o conferintia pregaritoria, la care afara de Franci'a se mai partecipe Prusi'a, Rusi'a si Austr'a.

Itali'a inca se sente destulu de matura si tare pentru a nu se spariá de dechiaratiunea lui Rouher. Parlamentulu italiano a prochiamatu denou Rom'a de capitala Italiei si a protestat in contra atentatului ce imperat'a francésca lu face a supra unitatei natiunale a italianailor.

ALBINA

La cestiuenea de nationalitate.

Pesta, 11 decembre, 1867.

Ieri dupa médiadi si sér'a, deputatii dietali romani, serbi si unu ruteanu s'au adunatu la o conferintia amicabila. Erau in numeru de 25 de insi. Motivulu adunarii li-a fostu, ea mai nainte de ce s'ar amenâ siedintiele dietali, se se intalnésca si se-si comunice parerile daca potu fi multiamiti si odihnniti de portarea loru de pana acă si de resultatele ei in cau'a natiunala, — séu dóra că ar fi de lipsa alte combinatiuni si alta procedura.

Dupa desbateri lungi si seriouse s'a constatat cu unanimitate cumca asié precum a fostu pana acum'a — *nu este bine*, éra resultatele portarii de pana acă nu sunt bune defel, rele o suta, in locu de inaintare urméra inmormantarea causei nóstre celei sante.

Deci cautandu-se moduri d'a esí din acésta stare miserabila, dupa desbateri agere s'a aflatu că uniculu modu eficace este: infiintarea unui clubu alu natiunalitatilor, liberale si democraticu, pre temeiu solidaritatei comune in tóte cestiuenele legalatiunei, fiindu că s'a doveditum cumca diet'a din Pesta privesce tóte cestiuene, fora de exceptiune, le privese totu numai din punctu de vedere natiunalu, se intellege celu magiaru, dreptacea s'a recunoscutu neaperat'a trebuința ca si natiunalitatile nemagiare se le privésca totu din asemene punctu de vedere, adeca fie care deputatu se le privésca din punctul de vedere alu natiunalitatei sale proprie.

Constatarea acestui adeveru si a necesitatei ce purcede din elu, n'a aflatu neci in o parte neci cea mai mica contradicere séu indoiéla, si asié in cea mai buna credintia si cu invoire deplina s'a facutu propunerea, respective provocarea ca atare clubu politicu alu deputatilor de natiunalitati nemagiare se se constituése delocu prin o dechiaratiune subscrisa de fie carele. Dar apoi aci se intimpinara (ca totdeun'a candu este se pasimu de la vorbe la fapte) pedece, greutati si indoieli. Abiè diumatate din numerulu celor'a de fatia se invol a subserie delocu, ceia lalti pretinsera a se mai socotí pana in diu'a urmatória, candu érasí se vor aduná.

De ar dă bunulu Ddieu ca timpulu ce si l'au cerutu acei deputati spre a se socotí, se fie cerutu cu buna credintia si din inim'ia curata. Se se socotésca toti spre bine si se se sufulce a se emancipá odata din servitiulu strainu.

Inca unu momentu merita amintire. La acésta conferintia partecipara pentru prim'a data si deputatii romani din Ardealu, si dóra e de prisosu a spune — cumca densii facura partea cea mai mare a celor'a cu scrupuli, cari nu voiau a-si subscrié numele. Uniculu ress. canonico Papfalvi — fie-i spre onóre — se alatură numai-de-catul celoru resoluti.

Nu voi lipsi cu inesciintiarile mele despre vieti'a acestui clubu nou.

De la senatulu imperiale.

Tratarile si decisiunile senatului imperial din dilele de curendu trecute sunt ecce mai importante in sesiunea de acum si adanceau tăietorie in sértea popóralor si ferioarea tierilor, ce in form'a dualismului se tenu de imperiulu Austriei. Dupa ce adeca in dilele din urma ale septemanei trecute se discutara si se respinsera unele modificatiuni facute de cas'a magnatilor la legile fundamentale de statu pentru tierile reprezentate in senatulu din Vien'a, in septemana acést'a venira la rendu cele trii legi referitoare la regularile finantiale si comerciale intre tierile de dincöce si din colo de Laita.

Un'a din aceste legi, legoa de cuota, carea decide, catu vre se confere si un'a si alt'a parte a monarchiei pentru afacerile comune desfise in legea pentru delegatiuni, nu produse multa desbatere si asié se decise, ca de la prim'a januariu 1868 inainte pana la ultim'a diecemb're 1877 spre acoperirea speselor pentru afacerile pragmatische comuni se contribue Ungari'a cu tierile, ce se tenu de ea. 30 de procinte, éra cele latte tieri ale imperiului 70 de procinte. Asta desigur se facu pe bas'a cuotelor de contributiune.

Mai seriouse si infocate erau desbaterile asupra legei a dò'a referitoare la participarea tierilor spre radicarea sarcinei colosal a detorii de statu. Acum in sensu comitetului referitiv erau parerile diverginte, caci majoritatea acelui comitetu propuse, ca cuot'a de 29,188.000 fl. imbiata de Ungari'a spre acoperirea procintelor detorii de statu, si 1,150.000 fl. spre limpedirea (istovirea) capitaleloru de detoria se se primésca, facendu-se apoi, totusi-fara de amenare, cele de lipsa pentru regulararea respective unificarea felurilor cuote de detorii. Si o minoritate de 9. membri facu propunerea sa, carea dferă de oca lalta prin adusulu, că adeca mai nainte de primirea cuotelor imbiata de Ungari'a se se faca cercetarea detorilor de statu si toema dupa ce se va aratá, că partea ce cade pe tierile ereditarie, sta in proportiune cu partea primita de Ungari'a, se se decidea cau'a. Multe se vorbira in deoursulu de patru dile in un'a si in alta direptiune, in fine inse incheiandu-se desbaterile si punendu-se legea la votare, se primă cu o majoritate de 9/10. Numai ablegatii din Tirolia si slovenii si cati-va dintre proprietarii mari n'a votat pentru dens'a.

Cum se vede din acestea dualismulu inauguratu cu incepulturul anului 1867, pana spre finea lui diecemb're va fi si incununatu.

Pentru asta-di (sambeta) mai remane de consultatua legea, prin carea se se imputernicésca ministeriulu de aice a incheia cu ministeriulu din Pest'a o invoiéla de vama si de negotiu; éra in septemana venitórie vor veni la ronda legile confesiuene si legea prin carea se se imputerésca ministrul din finantie pana la votarea bugetului pe anulu 1868, a continuá cu afacerile finantiale pe bas'a bugetului din anulu curintu.

De la 9/21 diecemb're inainte, pana candu

inse se va instalá pote si noulu ministeriu cis-

laitanu (pre langa celu imperialu) si se vor

alege membrii delegatiunii, va urmá preste

serbatori cam pana la 15 Ianuariu unu repausu

de ocupatiunile si tratorile publice parlamentarie.

De la diet'a Ungariei.

Pesta 10 diec.

Siedint'a de astazi a casei reprezentantilor

Presedinte: C. Szentivány.

Notariu: L. Horváth.

Pe bancele ministriloru sunt: C. Andrásy, Lonyay, cont. Mikó, Horváth, br. Wenckheim, br. Eötvös si Gorove.

Se autentica protocolulu siedintiei de ieri, si petitiunile incuse se predau comisiuilor.

Dupa ce Podmaniczky substernu o peti-

Prenumeratunile se facu la toti d.corespondinti a-i nostri, si d'adreptulu la Redactiunea Josefstadt, Langeasse Nr. 43, unde suntu a se adresá si corespondintele, ce privesc Redactiunea, administratiunea seu speditur'a cate vor fi nefrancate, nu se vor primi, éra cele anonime nu se vor publica.

Pentru anunțe si alte comunicatiuni de interesu privatul — se respunde cate 7 cr. de linie repetitile se facu cu pretiu scadintu. Pretiul timbrului cate 30cr. pentru una data, se antecipa.

tiune casei, notariulu citesece numele membrilor comisiunei permanente finantiale, aleși prin majoritatea voturilor in siedint'a trecuta; ei sunt urmatorii: P. Somssich, gr. Lupu Bechtlen, A. Trefort, A. Csengery, C. Kerkápoly, G. Klapka, Jul. Kautz, E. Zsedényi, G. Lonyay, J. Prukberger, F. Pulszky, A. Bánffy, C. Ghyczy, Paulu Szontagh si G. Várad.

Presedintele face cunoscetu ca cas'a a magnatilor va tiené mane siedintia. — Dupa acea respunde Andrássy la interbelatiunea de ieri alui Csiki. Andrássy dice că interbelatiunea cesta din dòue parti: un'a e intrebatoria si cea lalta acusa. Accusarea se arata candu interbelantele dice că regimulu, provocandu diregatorii tierii la prelucrari pentru inrolarea ostasimci pe 1867, s'ar fi folositu de unu dreptu ce numai cas'a l'are. Contenutulu provocarii respective inse adveresce că regimulu n'a atacatu dreptulu casei. Deci ceteșe pasulu de introducere in care se aréta că diregatorii sunt provocate la pregatiri ca se fie gata cu ele candu cas'a va votá se se faca inrolarea. — Intrebarea interbelatiunei este că de ce a ordonat ministeriulu se se faca pregatirile? La aceasta respunde vorbitorulu că reform'a sistemei de regrutare in intielesulu dorintiei natuale nu se va poté face asié de curundu, si pana atunci va trebui nesmintitul se se faca vr'o regrutare. Deci e consultu a aduná datele respective ce au se servésea de baza decisiunilor casei; si tota afacerea se pote, prin urmare, consideră de administrativa.

Csiki declară că acestu respunsu nu l'a multiamitit. Combate mai departe acestu faptu ala ministeriulu, arestandu că contiene unu periculu mare pentru constitutiunea tierii si, spre incheiere, si sustine dreptulu a aduce la templu seu o propunere in aceasta causa.

P. Somssich dice că cas'a pote fi multiamita cu respunsulu ministrului, deci propune a se trece la ordinea dilei. Cas'a se invoicește.

Madarász inca doresce a se trece la ordinea dilei, dura observa că numai pentru ca la timpulu seu, candu interbelantele de astazi va face propunerea sa, — se se desbata cestiuenea.

C. Tóth interbeléza pe ministeriu, daca nu s'ar poté face ceva spre prosperarea teatrului natiunalu. Somssich observa ministrului de interne, daca nu e de parere a conchiamá o comisiune oficioasa sanitaria. — Ambe aceste interbelari se asternu in scrisu ministrilor.

Colomanu Antalffy si consocii ceteșou o interbelatiune aloru, in care se arata că la granita Ardealului ar fi intrat niste supusi ai Romaniei cari ar fi dusu niste vite cornute si ar fi aprinsu dòue case ale unui tieranu din Ardealu. Deci interbelatorii intréba daca reg. scie d'acestea si ce pasi s'au facut pentru desdauare.

Ministrul Wenckheim respunde că cau'a e cunoscuta si cumca s'au facutu pasii cuviintiosi. Ministrul arata că despre starea lucrului i s'au imparatesitu oficiosu: Intre locuitorii de aici (trei comune in cerculu Cieú) si intre vecinii din Romani'a a esistat certa despre teritoriul afermandu unii că e alor, altii: că e a loru. Unu unguru deci a prinsu o data de pe acestu teritoriu mai multe vite de la unu proprietariu din Romani'a si nu le a datu pana acesta n'a platit magiarului glóba de 14 #. Proprietariulu s'a aflatu vatematu, a mersu cu fetiorii sei peste granitia si si a facutu songur judecat'a. Antalffy e multiamitit.

P. Papp predă cetrei o propunere a sa: „Cas'a se decide ca tiér'a se plătesca detorile sale proprii ce se trag din 1848—1849. Aceasta suma se se detraga din partea de detoria a statului.“

Dupa acestea incepe érasí desbaterea generala supra proiectului de lege in privint'a detoriei statului.

Em. Ivanka vorbesce pentru propunerea lui Tisza: Ar trebui se se examineze daca a) sarcin'a nu e prea grea si b) daca se ajunge scopulu dorit. Sarcin'a inse intr'adeveru e pre-

greșe, era scopulu nu se va ajunge pentru că încă ar mai rămână un deficit de 40 milioane, neacoperit. Ungaria nu ar trebui să aducă jertfa în dragul domnilor din Transilvania, căci acei domni arăta tare puterea simpatia pentru Ungaria. Vorbitorii trăiesc în cuvenirea să la dispunetă poporului din tierra și arăta că nu o dispus pentru revoluție etc.

Mai vorbesc: L. Sebestyen pentru proiect; I. Nagy, pentru propunerea lui Tisza. Kautz să deslucre despre naștere detoriilor de stat ale Austriei. S. Detrich (deákist) se declară pentru propunerea lui Tisza (se primește din partea stângii extreame cu „striașă” entuziasme). P. Szontágh (era deákist) se declară în parte învoită cu propunerea lui Tisza.

Pesta, 11 decembrie 1867.

Siedintă de astăzi a casei reprezentantilor.

Deschidându-se siedintă se continuă desbaterea generală supra proiectului de lege pentru detoriile statului. Anterior vorbitorii au fostu Simonyi carele vorbă pentru propunerea lui Tisza. Dupa elu luă cuventu A. Trefort și combată motivele ce le aduc stangă în privința reducerii intereselor.

L. Ráday vorbesc pentru propunerea lui Tisza.

Bánó cere cuventu și face observație personală, după care se scăde br. I. Octvös, arătându însemnatatea obiectului ca motiv din care participă elu astăzi de adresa la desbatere. Elu dice: caușă nu e cestiu juridică și nu se poate deslegă numai pe cale aritmetică, ci ea e cestiu însemnată politica care conține în sine alte trei întrebări: a) zace în interesul nostru se crătuimierile de dincolo de Laita de confușiuni finanțiale; b) dacă sarcinile ce ar avea se le primește tierra asupra nu sunt mai mari de catu se recor; c) dacă vom fi în stare să respundem deoblegamintelor ce le primim? Elu a luat cuventul mai vîrtoș pentru a treia întrebăre dicindu într-o altă: națiunea aduce mare jertfa, primindu asupra aceste sarcini, le pote însoportă avându libertate constituțională. Fie sarcinile catu de grele din partea tierilor translaitane ale Imperiului, patria (Ungaria) cauta să le suporteze pentru ca să intemeeze libertatea constituțională. Mai departe vorbesc despre libertate, deosebindu libertate individuală, politică și a treia, care și mai multă o garanție de catu libertate: neependință statului. Vorbesc despre fie care în parte să arată culmea loru de care se bucură locuitorii în tierra. Spre sfarsitul cuventarii fu adesea intrerupt de către stangă, pentru că a disu că „pusetiunea de care se bucură tierra în prezent, nu e opu de partite, ci e opu tuturor.” (Madarász: Domne feresce!)

Bonis observă că elu nu a voită să dică, — după cum i imputase Eötvös — că în Ungaria nu există libertate. (Acăsta respingere plăcută multă guvernamentalilor cari aplaudă, era Eötvös alergă la densul si i strinsese mană.) Se cere votare.

Zsarnay (pentru proiect) observă că cei ce nu sunt convinseni prin cuvenirea ministrului Eötv., nu se voru convinge neci prin o legiuie de Ciceroni.

Faragó (pentru propunerea lui Tisza) face propunere ca toti cari, în usioretatea mintii au aruncat averea statului în epoca trecută, — se fie trasă la judecata.

Ctele Bethlen vorbesc pentru proiect;

Ghyczy pentru prop. lui Tisza dicindu că libertatea tierii depinde pră multă de la Austria, în privința intereselor materiale. Impacatiunea sta în interesul monarcului și Austriei tocmai casă Ungariei, deci se nu cugetează să va poră lumea, decumva senatul imperial nu va ratifică impacatiunea astăzi.

Timpul fiind la 1 ora, se închide siedintă, desă ieri în siedintă privată de deputați se decisese ca se se tinea siedintele de la 10 pana la 4 ore după medieadi, pre cum si dominește după măsă, ca se gate cu desbatările despre impacare încă naintea serbatorilor.

In casă magnatilor încă s'a tienutu siedintă. S'au cedut legă de împrumutu pentru căile ferate și proiectul de lege pentru cuota, ambele trimise de la casă reprezentanților tierii, și s'a decisă a le pune sub tipariu.

Ministrul Wenckheim propune a asigura proiectul unui comitet de 15 carui ar trebui să i fie membri și acei barbati din casa

cari au fostu membrii deputați regniciolari. Se primește. Br. Senney propune să se rogă ca să se dea imparteașirea completă a referatului deputați regniciolare despre cestiușă cuotei. Se primește după desbatere lungă la care luă parte și Escl. Sa br. Siaguna. După acestea se alese comitetul pentru legea de cuota; s'au alese: Br. N. Vay, br. L. Szögyényi, br. V. Mezník, cte. I. Mikes, eppulu A. Stojecovicu, cte. Al. Erdödy, cte. P. Eszterházy, cte. G. Apponyi, cte. A. Szápári și comitele supremu P. Rainer. Cu astăzi s'a încheiatu siedintă.

Siedintă din 12 dec. a casei reprezentantilor.

Este numai o continuare celei de ieri. E de însemnatu că astăzi deputați s'au tienutu strinsu de decisiunea adusă de densii: cumca siedintele se se începe la ora 10 nainte de prandiu. Astăzi a și fostu.

In siedintă de astăzi, facându-se mai antau autenticarea indatină s. a. primă cuventu mai antau deputatul

Perezel carele vorbă pentru proiectul de lege. Dupa elu vorbesc L. Salamonu pentru propunerea lui Tisza și dice intre altele: Legea pentru detoriile statului are natura de contractu; și dacă respingem acelu contratu respingem si baza impacatiunii. Între altele se pote precepe că cei ce privesc legile din 1867 de daună, desaprobandu-le, nu aprobață neci legea pentru detoriile statului; noi inse cei ce aprobață basea legilor din 1867, rebuie se acceptă si jertva pentru detoriștă statului, fiind că o privim de pretiu pentru libertatea noastră. S'a întrebătă aici — continua vorbitorii — dacă Ungaria se poate numi libera? Miru cum se poate pune acelaș întrebare aici în casa. Au dărău nu acelaș casa, ministeriul, autonomia comitatelor, s. a. nu astea totă sunt dovedi de libertate? Vorbitorii îl se pare unu ce nou că se cere armă pentru garanția libertății, căci astăzi se cere pentru interesul, siguritatea si aperarea tierii si a dinastiei. (Aplauda oasă întrăga.) Garanția libertății zace în caracterul poporului, în juramentul monarcului si în înflorirea materială a tierii. (Consentiri.) — In privința bancrotării dice că e lucru murdar si tierra si perde din onore.

Mauritiu Papp vorbesc pentru propunerea lui Tisza, C. Kardas pentru proiect. Mauritiu Jokay desvoltă parerea sa: Austria numai atunci si va potă aduce în ordine finanțele sale, candu ea pentru timp lung va abdice de dorință a fi potere mare, si se va îngriji numai de interesele sale materiale. Dara Austria pururea s'a facutu partasia de aventuri noastre, candu numai se sentă covască pată de lipsa finanțării. Acumă erași cauta pericole noastre (Andrássy: „Unde?”); nu e destul că ea insasi se amestecă în afaceri straine și indemna si poteri straine la acea (Andrássy: „pe cine?”; de la stangă se audă: „Pe Roma.”)

Ungaria din partea nu va face bancrotă fiind că i va trebui să aibă creditu; dară tierile creditorie ar face inteleptiescă daca în fiecare di s'ar rugă lui Dieu ca ministrii loru se nu mai capote creditu. Vorbitorii intrăba pe ministrul de finanțe ce garanții are tierra că nu se va înnece de nou într-o mare de note verdi de statu, precum să intemplatu la templeru seu de se înnecease în oceanulude bancnote negre. In fine declară Jokay că pana la marginea posibilității merge la impacare, dară mai antau vre se cunoște marginile si căci nu vre se subscrive politia (cambiu) desideră pentru acea votă pentru propunerea lui Tisza. Lónyay dice prevorbitorul că nu a cedut cu atenție § 8 din proiectul de lege, despre care se desbată.

Mai vorbesc pentru propunerea lui Tisza: Csiky si Pakay, era pentru proiect: Zmeskal si fiindu ora 4 după prandiu siedintă se încheia.

Siedintă din 13 dec. a casei reprezentantilor.

Ministrul-priședinte contele Andrássy tiene stangă extreame o prelegere în termeni aspri pretendindu a-i dă unu testomoniul de paupertate spiretuală. Apoi se intorece către stangă moderată, totu cu lectiuni, împărtandu-i că densa n'a luat în socotinția cumca proiectul acestă de lege ce i se asterne și rezultatul unei invioișări prescrise de lege, și care prin urmare merita mai multă considerație. In fine dă aseoură că Austria voiește pace și în lanțu și în afară, și dreptacea sunt nemotivate tenările ce Jokay le-a pronuntat ieri. — Ghyczy e de parere că invioișă pentru

detoriștă de statu ar fi avutu unu rezultat mai bună dacă numai deputațiile ar fi negociați, și numai apoi se incurga ministeriul. — Lónyay ministru finanților arăta că Ghyczy mai măntu n'a voită ca deputațiile se vorbescă despre detoriștă. — Ghyczy replica. — Încă n'a ajunsu dictă la desbaterea specială a legii.

Cernauti, diec., 1867.

In dilele acestea determinu cu ochii de unu emis alu Es. Sale p. Episcopu cu datul Vienă 9/21 Noemvre 1867 Nr. 313. in carele, după o introducere bombastică si tiesută cu unele frâzăe, care descoperă în noi presupunerea, că în cercul mai angustu alu scaunului episcopal a resarită ideă, de a măsă din tinctine regulamentulu diesesanu din anulu 1786, se propună siepte întrebări în privința protopopiatelor si se demandă, ca despre acestea se se consulte preutii in conferințele pastorale, convoionate încă în lună lui diecemvre a. e.

1. De a corespunză oficiul protopopiatelor in mană unui singură protopopu tuturor recerintelor, său pote ar fi de dorită o organizare colegială a protopopiatelor?

2. In casul din urma din cati pastori de susținătutea tienută se constă colegiul protopopiatelor? si de ar fi corespondentul numerul de trii, adeca unu conduce si doi membri protopopiatelor?

3. De ar fi de dorită, ca aceste colegie protopopiatelor pentru unele agende se fie o instantia cu unu cureau de competență desigură său mai estinsu de cum este celu de pana acumă a protopopilor singuratici, ca adeca în acele agende decise de protopopiaterie in instantă prima se devina Consistoriu în casu de lipsă ca instantia secunda?

4. In casul unui respunsu afirmativu alu întrebării de nainte, care cercu de activitate se se desfăgă pentru aceste protopopiaterie colegiale? Specialmente:

a) Care negoție sunt de tratatul colegialmente si de deciu în instantă prima?

b) Despre care obicei sunt de facutu colegialmente reporturi la consistoriu?

c) Care negoție sunt de rezervatu pontru protopopiatu si care, precum cererile locale, sunt de asemenea pentru membru protopopiateriei?

5. Deci e de conceputu unu statutu, după carele de ună parte protopopulu, de alta parte membrii protopopiatelor au se îngrijește de negoțiele ce cadu în sueră de activitate.

6. De e consultu, ca acesti membri ai protopopiatelor se fie alesi de preutmea tienutului si propusi Consistoriu spro denumire? ce felu de insușită se aiba acelui pastori de susținătutea ca se poate fi alesi? carele se fie modulu de alegere? si care dreptu se se reserve consistoriului respective episcopului in privința decretarii?

7. Care salariu, remuneratiuni, desdaunări si alte speso ar fi de lipsă pentru unele ca aceste protopopiaterie colegiale? si care din aceste spese ar fi de impusă fundului religiunii; si care din ele preutilor, comunelor si altorui persoane? —

Astăzi e tienore emisul mentionat. Noi trebuie să marturim, că cotindu-lu ne uimiram de o data ca de lumină unui fulgeru, ce aparătă foră de veste pe orisonul diecesei, carele este amaru intunecat de nouă absolutismului ierarchicu. Mai cu seamă acumă, candu ne pomeniră cu denumirea unui Mihai Comorosianu de asesore consistoriale si ne convinseră pe deplinu, că Es. Sa p. episcopu si-bate jocu de opinie si dorințele clerului si insu-si de vôlele legale ale consiliilor sei, nu ne potem explica, de unde vine? si in coto se legătă acestu spiretu de sinodalitate? Mai tardioru precepuram totusi, că nu e lucru miraculosu, de oare ce din nouă cari pe catu sunt mai groși si mai posomoriti, pe atâtă mai multă sunt incarcati de pucișă, scapa preadese cate unu fulgeru de si arare ori spre bucuria si binile bietilor muritori de Josu.

Că asemenea alegorii nu sunt deserte de inteleșu, o vediură nainte de cati-va ani si ne convingem pe de ce merge totu mai multă. De o tienore asemenea sinodală, dara in obicei multă mai importantă se comunică preutilor celor mai capaci din diecesă, vr' o triodice la numeru, cinci intrebări spre elaborare si anume: ună despre autonomia bisericei, a două despre sinodă, a tria despre administratiunea a verilor bisericesc, a patra despre organizarea

consistoriilor si a cincea personalulu bisericeei catedrale. Însemnămu în tréatu, că în emisul, cu carele fura provocati acei preuti spre elaborarea acelor intrebări, se promise, că se va conchiamă o adunare sinodală, in care se vor discută elaboratele si se va decide precum se va aflare de bine. Preutii provocati imprimă mai toti misiunea, dara do adunarea sinodală nu mai fu vorbă, si pe catu castigări acei preuti favore Es. Sale p. episcopu prin ustăneală depusa, se cunoște mai tardiu din urmă, că dintre toti elaboratorii mentiunati nu auva neci unul parte de unu locuitoru la asiedierea mai nouă a consistoriului si a personalului catedrale, de si cei mai multi din ei potisionara. Unicul rezultat a fostu astăză dara, ca Es. Sa p. episcopu si secretariul seu Herr Schönbach carele ca unu strainu de confesiune si de tiéra inca nu ne sciă, cunoște, de carele spiretu sunt preutii si cei ce pasă pe terenul sinodalității mai tare, o patira ca si sioreci, precum i admoni guzunu dicendu: „fratilora jucăti catu jucăti, dara de horte nu ve deparati, căci cumetrulu celu mare nu mi se păre.”

Nu o am dorită, dara ne temem, că si rezultatele consultarilor conferințiale despre organizarea protopopiatelor se nu fie asemenea celor de mai nainte. Dara si fara de aceste temeri basate nu numai pe celu mentionat, ci si pe alte casuri de precedență, trebuie se marturim, că acestu actu, ce are de scop o reformă a protopopiatelor, ne vine numai ca unu potecu pe vestimentul ierarhicu, ca o rotită neputivă in machină organismului bisericescu alu diecesei noastre. De e ca se se facă unu pasu recerut de ceroustantie si corespondentul temporului, unu pasu, prin carele se se repareaza daunele cause prin măsurile absolutismului de pana acumă, sunt de facutu reforme in totu organismulu bisericescu alu diecesei si astăză numai pe basă principiului sinodală. Nu birocratismul, de carele e satula diecesă, ci sinodalitatea, carea e unicul remediu spre salvarea bisericei de daune amare, se se incorporează. Si spre acestu scopu nu se poate impacă diecesă cu unele consultari unilaterale, ale caroră produse său operată catu apoi in abisulu procedurelor birocratice, ci densă pretinde de multă o congregație sinodală său unu congresu după modelul celui serbescu la carele se participă si mireni si cele ce se vor consulta si decide se fie respectate.

Astăzi e pretinde avem mai multe momente, intre altele si unul carele ne dorește, de ora ce totă cele ce se facă de organele executive in administrația bisericescă in diecesă sunt fără de neci o controlă si de aice devene, că si unel instituții bune in prassa degenerădă spre daună bisericei si mahnierea clerului si a poporului. Ca se nu atingem mai multe, nu potem retace despre sistemea nouă a consistoriului si a personalului catedrale care de si in ideia sunt instituții bune si frumosă pe chartă, dara in faptă cauză multă desplacere si mahniere. Noi cugetăm si dicem acăstă cu privire la asiedierea acelor posturi pe catu de importanță pe atâtă de bine salariațe, de carele dintre atâtă competență demnă a vări parte numai nemuri si favoriti. Dăru si eu reformă protopopiatelor se atientesc asemenea? Pote că domnilor nostri nu li păre convinu unii din parintii protopopii si ar voia se-i inlovișea prin altii pe o cale nebatătoră la ochi? De este astăzi, său ca se nu fie ună ca astăzi, mai bine se remanem de astăzi data premum suntemu, si de vom incopa reforme, se le incepem ou sinodul si numai intr-unu sinodul. Sinodul dăra si era-si sinodul, de acesă ni e amintă, si de vom avea astăzi, totă cele lată le vom avea. —

De la malul Mureșului, decembrie 1867.

Domnul Redactor! Revistele șărisitice interesează, totu astăză cred că vor interesa si revistele locurilor, deci voi descrie ună caci tocmai avui ocazie a face o călătorie in cotoștul Bihorului, in partea de mediană, si respectiv in opidul Beiușu, a mi vădă pruncii cari acă prima ora i am fostu transisul la gimnasiul român gr. cat. din numitul opidu. Mi-am propus totodata, ca unul care se interesează de caușă națională, a însemnată totă cele ce le voi expăti si audă in meritul aceleia, si a le face cunoște onoratului nostru publicu român.

In 6 noemv. pornindu de a casa, ajunsei cu săra intr'ună comună curată română, unde nefindu ospetaria, descalecă la preotu, omu in

estate de vreo 30 ani, casatorită numai cămă de 5—6, ani fora familia, locuită în una casa acoperită cu paie, dar me suprinscuratieri a intru încaperea aceleia, cu ospitalitatea române me primă, și la olală cinandu, desă nu sciu se fie avută ceva cunoștință a studierelor mai înalte, totuși despre starea modernă a națiunii și naționalității române, avea idei lămuriți, și în catu e despre cele din Cottu, mi enără urmăriile: Noi români din Cottul Bihorului, suntem surgrumati cu constituția astă magiară.

Cum stau lucrurile la dieta, nu sciu, căci parohia mi este nica, și nu mi se ajunge să portu vre una din foile periodice, și numai din cindu în cindu mergendu pe la preotii vecini, mai andu si cetescu ceva. Aici, debue se sofi Dile, că în comitetul cottsene (desă suntem jumetate la numeru in comitat, totuși numai) și suntem reprezentati in acelă. — Cindu a fostu congregația cottsene, pe unu betranu multu venerat, care a grauit în limbă română, frati nostri magari l'insultara, și nu voiau a-lu ascultă. Alegerea diregatorilor curse după placul a celoră, precum pentru gremiu, asăi si pentru cercuri, pe eci mai multi dintre barbatii nostri, cari erau dedicati causei nationale, din acel motivu, că sunt Daco-Români, că au servită sub absolutismu, și lasara cu totulu din diregatori, apoi în unele locuri alăseră de cei impenati, impintenati si cu mustetie sucite, cari in diregatoriele loru limbă română nu o folosecă, neci de școalele poporale nomică nu eugetă, asăi in catu aceleia neci cindu n'au fostu in stare mai deplorabila de catu acumă. — Mi mai spuse inca si altă: că de la alegerea ablegatului dietale Gozsdu (care in dieta pana acumă n'a potută mediloci ceca ce cu sete acceptau densii, cu tōte că mai multi au eadiută morti viptima alegării aceluia, si multi s'au ranită, debuindu si densulu cu reverendă prin apa a fugi peste Crisul, din antea celor armati) poporului nu i se dă neci patentu in parte de lucratu de la dominiu, neci érasă lemn din padure, ci in totu modru se neceasă, din care cause preotii perdiendu anteia poporului incredere, mai că asiu in drasni a dice: că po vîtoriu acolo ablegatul de romanu va fi anevoia.

Tōta năptea n'am potută dormi audiendu astea. Abiè acceptai reversatul dilei de 7 nov. ca se ponescu la caletorie-mi mai de parte, la loculu anumită, adcea la Beiusu, loculu celu incantată despre carele sciamu numai atăa, că e unicul in Ungaria, unde se astă unu gimnasiu mare romanu, avendu unu corpă profesorale cu unu deregintă bravu, cari pieura necătarulu de sciintă, de amăre cindra patria, naționalitate, și religiune in fragedă animă a tenerimej studișe, si cu aceste idei cuprindiendu-me cam la médiadi me aflai in comună mai de aproape de Beiusu, acolo apoi desprendiendu, numai de catu acursera la mine mai multi locuitori, mi spusera că ante de astăa eu vre o 30 ani parentii loru, ba unii si dintre densii, treura de la gr. or. la gr. cat. Acum erau cu totii s'au declarat de a fi gr. orientali, numai 2 insă remanendu gr. cat. Desă a fostu una deputație de la Cottu, tramsa in fată locului, totuși baseră care e edificata de densii, nu li-a prodato, basandu-se pre accăa că mai sunt ineaduoii gr. c. interpretand'o acăstăa de minoritate. — Eca discordia intre fiii de unu sange. N'asuu avé nemica in contra acestoru trecceri desă s'ar intemplă in tōte dilele, numai daca asiu scă că prin acăstăa nu se slabesc sentimentul de morală și religiositate in poporu, si se reguléaza treccerea astfelu ca se nu nasca neintelegeri.

Dupa amédiadi ajunsei la Beiusu, mi cercetai pruncii, me dusci la derogintele si vre o cati-va profesori, din cuvintele aceloră precepui că sunt ómeni eruditii, naționalisti buni, si cu zelul catra propunerea studierelor. — Astăa m'a mangaiat, că mi-am adus pruncii in locu bunu. — Un'a totuși am esperiată: că unii dintre profesori sunt teneri, cari acum absolvindu studiile s'a aplicatu la slatul acelă. — Salariul li e cam putin, de abidă potu trăi, si cindu se face vre una apertura de parochia, cauta a estă din esilul acestăa, la stare mai buna si cindu vre unul a devenită la o cunoștință mai profunda a științelor, se cam mai duce de aicea. —

Mane di adeca Mercuri in 8 eră Serboare S. Mihailu si Gavriliu. Ca creștinu nu voiu se plecu indereptu, ci me dusci la baserica gr. or. asăi numita in dealu. Acolo vedui baseră plina de teneri. Mi se bucură animă, cindu ii audsi cu melodie bunisioră cantandu tōte respunsurile la S. liturgia, nu lipsă neci cuventare amesurata dilei, care era aniversariă

santirei bisericii, rostită de protopopulu localu. Dupa finitul aceleia, facui visulă la acestu protă, pentru a-mi recomandă fii că la concernentul preotu si catedchetu. Intreconversare, cindu disei că mi-a placutu corul de adi, cu ochii tristi si cu animă scarbită, mi descoperi următoarele:

Sum in alu 47 anu alu vietii mele, ca preotu de 20 ani, era protopopu aicea de 1 an. Am studiatu in teneretie in institute romano-catolice si protestante, in totu loculu mi-a fostu iertat precum in studiul limbei, asăi si in celă alu religiunei a me cucerită, intr'una din localitatile institutului, — numai mirare! aci in gimnasiulu acestu romanu, tenerimea noastră gr. or. nu i se concede loou, neci inca odata pe septembra, in vre o incapere a ascultă studiul religiunei sale, căci pe langa tōta solitudinea-mi după decourgera unui anu intregu, următoriulu respunsu am capatata de la D. regine: că cu datul 22 nov. 1866 nr. 873 a capatata de la D. Eppu gr. cat. alu Oradei mari, respunsu de următoriulu cuprinsu: „Cum ea in inticlesulu literilor fundationale, tenerimea gr. or. pentru invetiarea religiunei, de la catechetu propriu, in institutu nu i se concede locu.“

Me indoeșeu despre cuprinsulu literilor aceloră, căci nu sémena spiretului fie-iertatului Vulcanu, care facă fundatiune de pane, pentru 100 de teneri foră deselinire de confesiune, si pana acumeat-va ani totu deună s'au impartești din acea si tenerii gr. or., tare asiu dorii cindu s'ar astă cineva, se publice literile acelle fundationale. —

Continuă apoi mai departe: alta localitate nu avem, căci scolă care la anulu 1863 au dearsu, prin manipularea cea buna (?) a epitropiei basericești, neci astadi nu e finita; si asăi dorere! tenerimea noastră nu-si primosce invitatură crestinetatii, ci cresce nereligioșa, ea si intr'ună tiéra barbara.

Acestea audindu-le de la susnumitul protopopu, cu animă scarbită me indepartai de la densulu, si foră a face vreun comentariu, ca se nu fiu judecatu de unu omu semenatoriu de discordia intre frati, concordu on. publicu se aduca meritoriu sa judecată. — Eu me marginescu numai atăa a dice: Dómne tramite imperiulă ta, aci pe acestu pamantu, ca omenii tei caroră li este incredintata pastorirea peste dieci de mii de susține creștine române, se predice amărea fratișca in adeveratul inticlesu evangeliu, si se nu semeno neghină urei, in tre fii de acelă-si sange. Ada Dómne si sinodelo noastră, ca se ne potem vindeca odata rănele cele multe, si causă a invetiamentului se o potem aduce la o stare mai buna!

Unu Muresianu.

Misari electorali in Romania.

Alegările pentru sesiunea legalizativa ce vine, a pusu spiretele in miscare. Diurnalele se dechiară fie care cate pentru o partită, si a nume liberalii au pre „Romanulu“, „Sentinela“, „Perseverantia“, „Dreptatea etc. Asăi-numitii „conservatori“ (nu mai buni de catu conservativii Ungariei, in catu e pentru principie, dar n'au totodata si respectul acestoră pontru guvern) sunt la „Tiéra“ si „Gazeta de Iasi.“

„Deutscher Theil der Independenz Römania“, ce se publica la Bucarest (diurnalele straine niemticescă care nu sunt reactiunarie, si care nu vrea se ascunda si ce sciu, seriu București, dora ni-ar fi permisă a dorii de la nemtii din fată locului ca ori se serie după etimologie, adeca românesc „Bucuresci“, ori se serie după fonetică si atunci niemticesc: „Bukureschi“, buna ora cum scriu „Piteschti, ?) provoca adesea la „Zara“ (nu lu capitală Dalmaciei ci la organulu „Tiéra“) casă la surata de principie. Cu tōte acestea „Gaz. de Iasi“ de la 23 nov. v. se numesc numai pre sine si „Tiéra“ organe de ale partitei loru, si asăi a uiatu despre „Independintă“, ori că inadinsu i-a respinsu seriu.

In a treia grupă, care nu se pronuncia deplină neci pentru ună din cele două de mai sus, e „Trompetă Carpatilor“ si „Natiunea Romana“. — „Independintă“, de o vor respinge „conservatorii“, nu se va potă alatura la grupă acăstăa că „Tromp.“ no primește odata cu capulu fiindu că o tiene de organu gidovescu. Asăi dora „Indep.“ se pare că va ramane intre ele, uimită cum de nu se sentiesc lipsă ei? (Gott über die Welt, wo bleib' ich?)

Diurnalele opuseniale său „conservatori“, superati pre liberalii cari sunt la guvern, respandescu si folosescu felii de felii de faimă

alarmătoare despre intențiunile guvernului. Ministrul Ioane Brăteanu intr'unu cerculariu îndreptat catra prefecti (comiti supremi) la 22 nov. v. ie a rondulu tōte acele faimă, le combate si respinge cu multu succesu.

Nesmintită cumă opuseniua in veri co statu constituționalu nu numai e ceva naturalu, dar si necesariu pentru a dă vietii politice unu impulsu salutariu. Din acestu punctu de vedere, opuseniua e bine venita, si de stimat. Inse acesă opuseniua care se folosesc de scornuire pentru a există, nu mai merita neci o stima.

Opuseniua descrie in colori triste relațiunile interne si externe. Cine nu se cădă acesă ar fi adeverul, puterile europene nu s'ar invoi toamă acum a legă tratate postale cu România, si deselinu nu si-ar fi dechiarat voinvă a sterge jurisdicțiunea consulară din România. Pentru a face aceste dechiarari, a trebuit ca puterile se senteșca că guvernul in mană liberalilor, este in mană tari. Aceste două fapte sunt puse dejă in lucrare — si faptele inca si-au elocintă loru.

Noi n'am vorbită despre opuseniua din România daca intre motivele de cari se folosesc e nar si unul carele canta se producă desplacere tuturor romanilor din cind de Carpati, intilegemu celu arcatu de „Gazeta de Iasi“ in nr. de la 23 nov. v. unde dice: Guvernul voiesc a crea o armata colosală. Elu visă rezbeluri si anexări. Cum se pote ore ca frati nostri din Iasi, despre cari presupunem că au pentru noi amărea românescă ce si noi o avem pentru ei, cum se pote ea densii se vorbește de acestea, se vina in ajutoriulu strainilor cari ne calumniează neinectatul că gravita postea frumăria? Pana acum numai diurnalele straine aruncau asemenea suspiciune a suprăministeriului românesc, si o aruncau cu intențiună dă stri că si dă apesă catu se pote mai multu naționalitatea noastră românescă din Austria, unde e pusa dejă sub o egemenia aspiră a clementului unguresc. Suntem in o pusețiune politica catu nu numai romanulu ci si strainul de omenie trebuia se ne compatimăscă, dar nu se ni ingrezeze săritea. Cate drepturi politice naționali le-am avut, tōte ni se luara. Inse autorul este celu mai bunu interpretore a cuvinelor sale, deci se pote că „Gaz. d. Iasi“ ni le va splica altimpre.

Catul despre înarmare, acăsi și generala mai vertosu la poporul din orientu. Se ascăptă mari sguduri si fie care vre se-si scape naționalitatea. In Austria, pre langa armată impădi mane va fi si o armata ungurăscă. De ce numai România se place foră merindu catra venitoriu, se se arunce orbisul si desarmata pe gramadă valurilor amenintării naționalității? Trebuie se face ceea ce facu si vecinii, ce face si Suisse neutrală care n'are la spate pre colosulu nordicu, pre acăsta negatiune intrupată a civilizației europene. In timpul de astăi tōte poporale invetă: a căi si a pușcioă.

Intre imputațiile ce „Independintă“ le face ministeriul, inca se intona adesea: „Einhheit Româniens“ (unitatea României). Noi tie-nemu pre dd. proprietari Richter și Wechsler de ómeni mai buni la credința de catu se voiesc a ni face veri o superare. Nienții, căi sunt ómeni luminati, nu potu fi contrari naționalității românescă, pentru că români n'au valuat cindva neci pre nemtii din Transilvania, desă ni-au facut multe nedreptati, neci pre cei din Banatu, desă se alatura ungurilor. Ce e mai multu, si noi români, după modeștele noastre poteri, am contribuit la renascerea de acum a naționalității niemticescă, pentru că au fostu si ostasi românescii cei ce si-au versat sangele in Schleswig-Holstein pentru a elibera pre nemtii de apesarile danilor. De alta parte in senatul imperial din Viena fura si români cari votara preste 10 milioane de florini, spese pentru numitul resbelu. Asăi-dara si noi români inca am sacrificat pentru libertatea naționalității niemticescă, am sacrificat sangă si avere. Nobilă națiune nemtăescă scie acăstăa, si nesmintită are si consciinția oblegamentulu ce l'a primis de odata cu ajutoriulu românesc. Intilegemu că si densă are oblegamentulu a venit in ajutoriulu nostru cu sacrificie de sange si de avere, daca acăstăa o va dorii naționalitatea românescă. Eca de ce sperănum numai ajutorul si buna vointia de la nemtii luminati, dar neci odata suspiciuni său toamă batjocuro. De alta parte, barbatii si poporale liberali, chiar si necunoscându-se se ajuta imprumutat.

— „Diorile“ ce se publica la Bacău, in nr. 9 vorbindu despse disolvarea camerei, dice: „Am desfășurat motivele politice ale desol-

verii corporilor noștri legiuitori. Recunoscem nevoie si legalitatea disolverii loru. Constituția a pusu tiță in condiția a dă tamă numai celoră caroră li se cuvine. Clică ciocoișca e perduta dejă, perduta prin unu trecut de miseria, de tradare, de lasitate si despărtarea bunurilor publice, nu se mai poate tine in respectul si considerația nației...“

FRANCIA.

In parlamentul francez s'a desbatută despre politică regimului in cestiunea Germaniei si Italiei, despre care estragemu: Garnier-Pagès:

Nainte de 4 luni m'am încercat aici a discută despre cauzele crisei comerciale si industriale si cerusemu regimului deslucirile trebuintoase despre politică noastră exterană. M'am încercat a descoperi cauzele suferintelor familiiei mari de lucratori care ascăptă panea sa de la lucrul de fie-care di. Missiunea unui regim intelectu si mai antai de tōte a restaură increderea si siguritatea. Ce a facut regimul nostru? Crisă e mai mare de catu la 1848, ea e consecinția convenirei din Salisburgu. In Germania si Francia nascu ca nepaciuri. Se întrebă daca ambele imperatice au vorbit acoło despre toate ori despre poterea lumăre, daca imperatii amendoi au vorbit lucru de curtenire ori daca din actele loru de vorbire va resultă pace sau resbelu. Dupa acea urmară cuventarile imperatului Napoleon in Arras, Lille, Amiens; cerculariul lui Moustiers, cuventarea ministrului de statu, cari tōte graiau de pace. Faptele ince vestea resboiu, căci se facea pregătiri.

Pentru ce turburare vecinica, pentru că unu barbatu senguru dispune cu avutile, sărite unei națiuni, cu pacea ori resboiu. In regim nu este inordere. Pote că voiesc celu mai mare bine, daru nu l'ajunge neci odata. Germania, Rusia si acum si Italia e contra-ne. Politică ce Austria o portă in Italia si acum o condamna, o incepe cestia acuma acolo. Fatia cu tōte poterile s'au adus pe sine (regim fr.) in situatiune falsă. Despre cestiunea Romei in specialu dice vorbitoriul: e vorba de revoluție si de contrarevoluție, si cestea o epistolă din 1848 de la principalele Napoleone. (Se striga: „la ordine.“) Vorbitoriul dechiară că trebuie se spuna in publicu cumă e omul revoluționii, vediendu pe ministru că ataca revoluționea.

Em. Ollivier: Sunt relații de timp, in cari patriotismul nu i se permite se se lasă adancou in discutarea afacerilor de strainetate ale patriei sale, si sunt érasă altele in cari este lipsa neîncungurabilă a discută multu despre densele. Noi — după parerea mea — ne aflăm de presentu in relația din urmă. Dara intențiunea mea nu e atată se discută, catu se intrebă si se precisează.

Caracterul domnitorul alu proceduri regimului nostru in afacerile din strainetate cercandu-lu, — s'ar potă formulă cam asăi: O miscare confusa, ce se apropia de lesinare. In adeveru, se privim in giurul nostru, se examinămu procedură tuturor poporilor ce facu politica mare in strainetate, si vom observă că ele au ore care principiu pe care toti lu cunoscu, lu urmarecă, apăra si sustine pana la celu mai neînsemnatu cetățianu. Regimul se silescu a dă medilicele recerate pentru se casigă invingere principiul de naționalitate.

Candu Pitt si toti ministrii angloesci si apărău de po tribuna politică loru, tremură inimă tierii intregi audiendu cuvintele loru. Aflămu-ne noi in Francia asiă? Esprimatu-să regimul nostru in asemenea modu?

Onorabilul d. Thiers a disu tare inteleptiesc: „Mai nainte avuseseti o politică taroare, acum n'aveti defelul.“ Io nu sun de astă parere. Smintă regimului nu e că n'are politică, ci că are mai multe intenții politice. Intre altele la noi esista mai antai politică imperialului, langa ea politică ministrului de exterior, si langa acăstăa érasă politică ministrului de statu. (Larma.) In urma mai este si a patră politică ce diplomatică francesă o face in strainetate prin manifestațiile ei. Tōte aceste idei se incrustează si se rodu ună pe altă.

Se privim mai antai la afacerile Germaniei si Italiei. Antai la ale Germaniei.

Despre uniunea Germaniei potu domni or ce pareri. Dara trebuie se existe ore-care pe care trebuie se o urmarim cu spiretu si resoluție.

Ce pareri avea regimulu in privint'a aliantiei Prusiei cu Itali'a?

Ministrul de statu a declarat: „Noi ne am opus acestei aliantie, sfatuindu Italici se se lase de resboiu. In urmarea acesteia in Germania s'au facut treb'a fara noi.“ Realitatea nu era in consonantia cu aceasta declaratiune. Departe de a nu fi participat la aceasta aliantia, noi am medilic'o; noi insine am pusuman'a Italiei in a Prusiei si, candu ministrul de statu a declarat in martiu a. trecutu: Noi sfatuim Italiei se se lase de perfratari, se afila in cartea venata a Italici tocmai din acel datu o depesia a reg. italiano indreptata reprezentantului loru la Berolinu in care se dice: „Incheia aliantia ofensiva si defensiva cu Prusia.“

Urmà Sadov'a. Noi ce facuram. Facuram politica dupla: un'a era se aducem o armfa la Renu, se cerem desdaunari si in casu de refusare se declaràmu resboiu; ce'a lalta era care recunoscu principiul de unire. Nu urmariram neci pe un'a neci pe alt'a, ci facuram d'odata.

Intocmai asemenea procedura se manifesta si fatia cu Itali'a. Italici i dicem: Nu ve lasam se luati Rom'a, dara discutati d'odata poterea lumesa.

Thiers: si totusi e asiá. — Oll. ba nu. Contra unitatii Italiei s'au resculat numai partizanii dinastielor ruginite cari pretindu restituirea legei fundamentale de dreptu alui Ddieu.

— Thiers: Arata-ne interesulu Franciei. Ollivier: Caracterulu majoritatii națiunei noastre nu cere latire teritoriala, ci cucerire morală prin idei.

Thiers: ce faci pe urma cu istoria? (Larma, risu.) Oll. Ti voi spune. — Thiers: Dta ni sfertici istoria; ne faci candu italiani, candu nemti si neci odata francesi.

Olivier: Dta dici ca eu sfertici istoria nostra? Unde e aceasta istoria? Era unu timpu candu Francia era guvernata de unu rege mare Enricu IV. Acestu rege a disu: Francia va fi inca cu atat'a mai mare, daca ea nu va vof se si latiesca teritoriul seu. Prim'a publicatiune a revolutiunei mari francese n'a fostu a respecta numai drepturile Franciei, ci pe ale omenimiei intregi. Pentru francia se ambitiună o potere morală, nu se cerea se ne latim teritoriul nostru, ci se fumu aperatorii dreptului pretutindene. Constituant'a de la 1848 avea asemenea scopu; de odata s'a publicat alianta cu Itali'a si cu Germania. Decei Francia are 2 istorii; un'a care incéta la 1789 si alt'a care se datează de la revolutiunea francesa; eu respectez pe ce'a d'antaiu, dara me supunu numai principiilor celei din urma, carea a cautat a identifică Francia cu omenimea. (Aplause la stang'a.) Totu deuna a esistat o're care poporu ce a fostu forul celora lati natiuni; acestu poporu in timpul de fatia e Francia.

Conventiunea de septembrie o vede vorbitorulu numai ca adeverintia la ordineadilei, votata in camer'a italiana in siedint'a de la 27 martiu 1861. Nisuintele Italiei in privint'a Romei se recunoscera, numai sub conditiune ca se se ajunga in contilegere cu Francia. Si astazi ce schimbare totala in lueruri? In intlesulu cuventarci ministrul de statu ce tare me tulbura, este de temutu ca acum ne basam pe principiul imbucatirei Italiei. Se face deosebire in anecsiunea Toscanei, a ducatorilor, a coloru de Neapole.

Dlu ministrul de statu a indegetat ca regale Piemontului are numai posessiune legala la Itali'a era restulu din tiéra ar fi usurpatu. Eu nu me invioiesou cu aceasta deosebire. La inceputu a fostu o revolutiune in Neapole, dara avea unu caracteru propriu. Intrandu Garibaldi cu triumf in Neapole a fostu acesta tiéra patria italiana. Poporulu din Neapole nu era o turma de fricosi si tradatori — dupa cum martursiu foile legitimistice — ci s'a arestatu ca poporu e liberat imbratisandu pe eliberatoriu.

Chervèguen (l'intrerupe): deci de ce s'au facutu in Neapole abateri de la votulu generalu? Ministrul de statu: In Neapole s'a sustinutu votulu generalu.

Olivier: Pretutindene s'au intrunitu voturile; clerulu insusi lucra pentru acest'a; elu in inim'asa ex'italianu; darafiresce ca legitimistii si inamicii Italiei adeverescu din contra.

In o're care momentu s'a postatu si clerulu francesu in asemenea pusestiune. Naintea revolutiunei avea si elu potere lumesa; ea (revol.) i aduse aminte de cuventul lui Ddieu: Imperiaua mea nu e pe acestu pamant! si i rapl acesta potere. Si atunci se scolau barbatii

dicendu: Voi depravati biserica si i rapiti ne-dependinti'a ci. Clerulu se incercă a face opusetiune contra nedreptatii pretinse. In surectiuni clerulu nu se luptă ci binecuvantă numai pe cei ce se luptau. Totusi clerulu fu redus la mesur'a domnirei sale spiretuale. Afla-se cineva care totusi ar poté dice ca clerulu francesu nu e celu mai liberal si mai nedepintate? Daca Itali'a e desbinata nu va tiené multu; nu lips'a finantierlor, cum dicea Thiers, provoca revoltri in ea, ci dispusestiunea inimelor infricate.

Tem'a adeverata a Franciei e a sprinjini nisuintele poporilor dupa neependintia si uniuni. Dupa ce am aratat ca portarea regimului fatia cu Itali'a si Germania a fostu nedecisa si se elatiná, incheiu dicendu ca prin acc'a s'a nascutu nesiguritatea, confusiunea si desordinea in tiéra si in tóte negótie.

Predice-se de repetite ori pace, ca nu se va crede; tiér'a aude si repeate numai: resboiu! (Se protesteza in multe scâme.)

Thiers: In intlesulu cuventarilor ce se audu aici esista drepturi numai pentru Germania si Italia. Daca aceste idei, ce se desvoltă aici, sunt adeverate, Prusia poate mane se jefuiesca de nou de la Austria. Aceasta politica e imposibila. Daca d. e. crestinii din Orientu s'ar aruncă in bratiele Rusiei, s'ar tiené aici de bine, si totusi, dupa aceste pareri, Rusia ar avea dreptu a se estinde pana la Constantinopole.

Eu voiu protesta pana la perderea poterilor mele contra acestei politice de nationalitate, démna de compatimitu, caci in consecintia adeverata, — lumca e perduta. Ea atunci ar fi compusa din 2 state: unulu de 70 de milioane si oela laltu de 120 de milioane de locutori. Ba nu, tem'a Franciei, carea pana acu a fostu glorii'a ei, este a sustiné state mici.

Rouher consente cu Thiers intru acoantuarea patriotismului francesu, combatte pe antevoritoriu si incheia: io desaprobezu in numele regimului ori si ce presupunere cumea elu ar dorí desbinarea Italiei, cu respingu acestea fara a detrage ceva din cele ce am disu in favorul Papei. — Politic'a fatia cu Germania — sfersiesce vorbitoriu — e sincera si pacifica. Se cere incheierea desbaterii daru nu se primeșce, deci manu se va continua.

Recunoștința publică.

Dnl. dr. de filosofia Ioanu Mesiota profesorul gimnasialu dupace a purtat oficiul de actuariu cati-va ani din urma la reunirea fe-melor romane spre deplina multumire, a mai primitu si pe anulu curgatoriu acela-si oficiu, inse sub conditiune, ca onorariulu de v. a. fl. 100 destinat pentru actuariu se remana daruitu din partea sa la fondulu acestui institutu filantropicu.

Aceasta fapta generosa a dlui dr. Mesiota merita recunoștința publica cu atat'a mai vertosu, cu catu dsa arata si pana acum unu mare zelul la tienerea in regula buna a lucrarilor reuniunii.

Brasiovu 1867 dec. 7/nov. 25.

Comitetulu reuniunii femeilor romane prin: Eufrosin'a Ioanu, presedinta. Victor'a Const. Iuga secretarita.

Multiamita publică.

Societatea de leptura a junimii romane de la scările oradane si-sente de deatorintia principale a aduce adunc'a sa multiamita urmatorilor P. T. binefacatori si sautori ai sei cari in anulu trecutu au binevoit u o sprinjini in urmarirea scopului seu: 1) Ilustratii Sale Parintelui Episcopu de Oradea-mare, Iosifu Papp-Szilágyi, pentru unu donu generosu de 30 fl. v. a. 2) Ilustratii Sale Parintelui Episcopu de Gherla, Ioanu Vaneia, pentru unu donu generosu de 15 fl. v. a. 3) Reverendissimului D. canonico si abate, Ioanu Papp, pentru unu donu generosu de 30 fl. v. a. 4) Reverendissimului D. Ioane Darabant, protop. si canonico on. in Vetisiu, pentru unu donu generosu de 20 fl. v. a. 5) Spectabilelui D. Gregoriu Szarukán pentru unu donu generosu de 6 #, meniti spre premiare laboratorilor mai destins, incuse la Societate. 6) Rev. D. Ioanu Horváth, pentru unu donu generosu de 2 #, meniti spre premiare laboratorilor mai destins incuse la Societ. 7) Spectabilor DD. Redactori ai foi-

loru publice romane: Romanulu, Albina, Foia' Societati literarie de Bucovina, Concordia, Familia, Umoristulu resp. Gur'a Satului, Convorbiri literarie, pentru tramitera gratuita a acestor organi multu pretilute. 8) Spectabilelui D. A. Papiu Florianu, pentru opulu seu „Responsabilitatea ministeriale“, donatu Societati. 9) Spect. D. Ioanu Gozmanu, vice-comite, pentru „Actele Asociatiunii Transilvane pe anii 1865—1866“, donate Soc. 10) Laudabilei Societati „Junimea“ din Iasi, pentru donarea a 5 bucati de carti. 11) On. D. Ant. Milianu preotu, pentru donarea a 3 bucati de carti. 12) Totororu acelor P. T. DD, cari au binevoit u ajutorul Societatea la edarea almanacului „Fenice“ cu sume de prenumeratiune mai mari.

In fine cetezamu a spera cumca nobilii nostri binefacatori nu ne vor retrage nici prevenitorii sprinjinalu loru, fiindu convinsi, cumca Societates nostra va staru si a curitate cu demitate si dupa potintie sucursele marimose.

Datu in Oradea-mare din siedint'a a V., tienuta la 8 decembre 1867.

Justinu Popescu m/p., Elia Traila m/p., conducatoriu. not. coresp.

105—867.

Concursu.

Pentru definitiv'a deplinire a statiunii invetatoresci din Poieni de jos, in protopresiteratul Meziadului, cottulu Bihor, eu care statiune sunt impreunate urmatorele emoluminte: 84 fl. v. a. 7 cubule de grâu, 5 de curudiu, 4 cubule de grâu pentru cantoratu, 1 cubulu fasola, 190 portiuni de fenu, 190 fuiore, 13 # lumini, 12 stangeni de lemn, pe galan acestea cortelul liberu si gradina.

Doritorii de a ocupă acesta statiune invetatoresca, vor ave recursurile loru cu documentele necesarie, in decursu de 4 septemani de la prim'a publicatiune P. V. consistoriu Aradanu adresate a le transpune subscrisului in Baitia.

Baitia, (Rézbanya) 25 nov. 7 diec. 1867.

Petrus Sabo, protopresiteru alu Meziadului, [2—3] inspec. distr. de scole.

Cursurile din 13 diec. 1867 n. săr'a.

(dupa aratare oficiale.)

	bani	marf.
Imprumutele de statu:		
Cole cu 5% in val. austri.....	53-25	53-50
" contribuionali.....	57-70	58-—
" noue in argint.....	89-25	89-50
Cole in argint d. 1865 (in 500 franci).....	78-25	78-75
Cole nationali ou 5% (jan.).....	65-75	66-—
" metalice ou 5%.....	66-75	56-95
" " maiu-nov.....	58-—	58-40
" 41/2%	50-25	50-50
" 40%	44-25	44-75
" 30%	33-50	34-—

Efepte de loteria:

Sortile de stat din 1864.....	75-70	75-90
" 1860—in cele intregi.....	83-—	83-20
" 1/4 separata.....	91-50	92-—
" 40% din 1854.....	75-75	76-—
" din 1839, 1/4.....	149-50	150-—
bancei de credit.....	129-50	130-—
societ. vapor. dunarene ou 4%	86-—	87-—
imprum.princip. Eszterhazy a 40 fl.	115-—	118-—
" Salm	32-—	32-50
" cont. Palfy	24-25	24-75
" princ. Clary	26-—	27-—
" cont. St. Genois	25-25	25-75
" princ. Windischgrätz a 20	16-50	17-50
" cont. Waldstein	20-75	21-25
" Keglevich	14-50	15-—

Obligatiuni dessarcinatore de pamant:

Cole din Ungaria	70-25	70-75
" Banatul tem.....	70-25	70-75
" Bucovina	64-—	65-50
" Transilvania	66-75	67-25

Actiuni:

A banca nationali	677-—	679-—
" de credit	186-10	186-30
" scont	617-—	619-—
" anglo-austriace	109-—	109-50
A societatei vapor. dunar.	485-—	487-—
" Lloydului	190-—	193-—
A drumului ferat de nord.	170-20	170-50
" " stat	241-—	242-20
" " apus (Elisabeth)	140-75	141-25
" " sud	172-25	172-75
" " langa Tisza	147-—	147-—
" " Lemberg-Czernowitz	167-50	168-50

Bani:

Galbenii imperatrici	5-72	5-74

</tbl_r